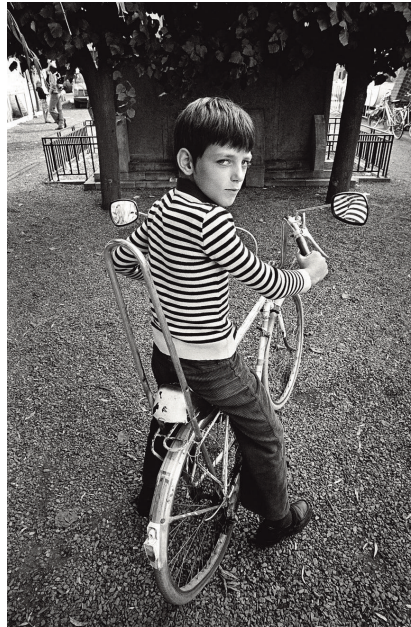
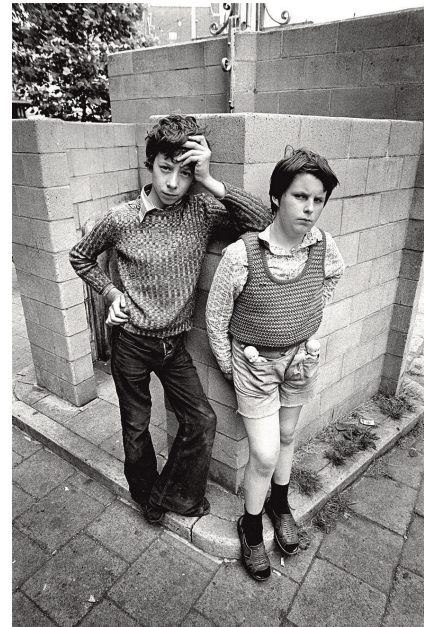

Pijnlijkke portretten van **Jacques Sonck** in Oostende
Wie is Jacques Sonck?

- geboren in 1949 in Gent
- studeerde fotografie aan campus Narafi in Brussel
- behoort tot een eerste generatie fotografen die een formele opleiding genoten
- wijdt zich sinds midden jaren 70 aan persoonlijke projecten, waarbij de menselijke diversiteit in al haar gedaantjes in beeld wordt gebracht
- was tot voor kort fotograaf bij de Cultuurdienst van de Provincie Antwerpen
- werkte lang in de marge, maar kreeg de laatste jaren eindelijk de erkenning die hij al langer verdient

• Nazareth, 1977.

• Gent, 1977.

MANNETJE

• Oostende, 1999.

Voyeur, u wordt bekeken. De portretten van de Gentse fotograaf Jacques Sonck ogen als de catalogus van een rariteitenkabinet, maar de vreemde vogels in de expo *Encounters* zijn geen prooien. U misschien wel. [Eric Min](#)

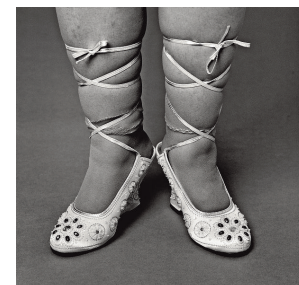
ENCOUNTERS,

tot 21 september in Fort Napoleon, Oostende. In juni en september open van woensdag tot zondag van 10u tot 17u, in juli en augustus dagelijks van 10 tot 18 uur.

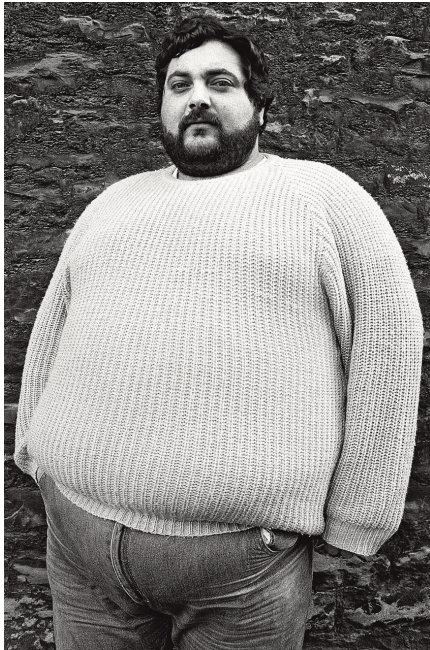
Dichters komen vaak heel dicht in de buurt van waar kunst echt over gaat. Charles Baudelaire bewonderde de vrouwen op de schilderijen van zijn idool Delacroix door te beweren dat ze "vrijwel allemaal ziekelijk zijn en een zekere innerlijke schoonheid uitstralen". De schrandere dichter bedoelde dat echt wel als een compliment, maar Delacroix vond het niet fijn dat hij werd geprezen omwille van het ziekelijke en gebrekkige van zijn modellen of hun ongeneeslijke melancholie, "de grauwe tint van de koorts, de abnormale en bizarre glinstering van de ziekte".

Halfweg de negentiende eeuw legde Baudelaire de vinger op de plek waar het pijn doet: in één goed gemikte frase vat hij onze fascinatie voor het wanstaltige en het krampachtige. De uitvinding van de fotografie en de ongehoorde populariteit die dit 'moderne' medium nu al bijna twee eeuwen lang te beurt valt, heeft dat o zo menselijke trekje alleen maar sterker gemaakt.

Onverdroten brengen fotografen het menselijke onvermogen in beeld, en dat gebeurt heel vaak door scherp te stellen op wat afwijkt van de norm. Je zou er een

• 2008.

● Gent, 1984.

● Gent, 1986.

● De zwart-witfoto's van Sonck zijn confronterend en zonder compromis: hij laat ons 'gewoon' zien wat hem getroffen heeft.

© JACQUES SONCK/GALLERY FIFTY ONE

● Knokke, 1991.

IS KIJKEN

oude schilderterm voor uit de kast kunnen halen: vooral het lelijke is pittoresk. Het houdt onze aandacht gaande en verdient het dus in beeld gebracht te worden. We kunnen niet wegstijven van wat ons afkeer of angst inboezemt. De pijn van het zijn is mooi om te zien.

Heel wat grote fotografische oeuvres zijn het resultaat van een onderzoek naar het gewone en zijn grenzen. In het interbellum stelde de Duitser August Sander (1876-1964) een indrukwekkende typologie van zijn landgenoten samen door ze in categorieën te portretteren. Met haar beelden van freaks zocht de Amerikaanse Diane Arbus (1923-1971) doelbewust de marge op.

Onlangs kregen de portretten van rockers en punks die de Nederlander Max Natkiel (1943) in de Amsterdamse concertzaal Paradiso maakte een fijne hommage in boekvorm: het album Studio Paradiso was een eerbetoon aan de underground in de morsige jaren tachtig. Zijn figuren houden zich op in de rand. Door hun excentrieke outfits morrelen zij aan de grenzen van wat we normaal vinden.

Seksuele lading

Al een leven lang maakt ook de discrete Gentse fotograaf Jacques Sonck (1949) indringende straat- en studioportretten. Dat hij zich daarbij laat leiden door een voorliefde voor opvallende types heeft hem wel vaker het verwijt opgeleverd dat zijn oeuvre oogt als de catalogus van een rariteitenkabinet. Het minste wat je van deze zwart-witfoto's kunt zeggen is inderdaad dat ze confronterend zijn. Rechtoe rechtstaan. Zonder compromis: Sonck laat ons 'gewoon' zien wat hem getroffen heeft.

Hij komt dicht bij zijn modellen, die hij ten voeten uit of als fragment in beeld brengt. Af en toe snijdt hij een stukje weg, maar dat mag. In de stad krijgen we vaak nog een flard van de achtergrond te zien – daar houden zich wel eens medeplichtigen of al even toevallige voorbijgangers op. In de studio volstaat een monochroom vlak

en is er tijd om navrante details uit te lichten. Zie: hoe weerloos zijn zij die bekeken worden. Maar ook wie kijkt gaat niet vrijuit, want Sonck dwingt ons in een moeilijke positie. Weg is het comfort van de voyeur die ongezien het object van zijn verlangen bespiedt. De foto's kijken terug wie kijkt, voelt zich bekeken. Straf is dat.

Vooral op straat kijkt de fotograaf op ooghoogte. Kinderen worden dus letwat uit de hoogte in beeld gebracht – dat maakt hun kwetsbaarheid nog groter. Omdat Sonck zijn volwassen figuranten dicht op de huid zit, krijgen heel wat portretten een ronduit seksuele lading. Daar is het de mensen die poseren immers vaak om te doen: iets lijfelijks moet bewezen worden. Met overgave werken ze aan hun uiterlijk, dag en nacht. Deze lichaamskunstenaars hebben de blik van de fotograaf nodig. Tussen Sonck en het model groeit medeplichtigheid. Je ziet het gebeuren.

Encounters, de titel van de tentoonstelling die de hele zomer in het Oostendse Fort Napoleon te zien is, dekt perfect de lading. Iets wordt uitgewisseld: mededogen, geduld, een blik. Natuurlijk 'jaagt' Sonck op vreemde vogels, maar prooiën zijn zij niet. Er is evenwicht: iedereen geeft iets weg en krijgt iets terug. Ook de bezoekers van dit gekke, heerlijke kabinet.

Weg is het comfort van de voyeur die ongezien het object van zijn verlangen bespiedt. De foto's kijken terug: wie kijkt, voelt zich bekeken